REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURÎ de ANUNȚURÎ:
în Viena: la N. Dukes Nachf. Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banî pentru o publicare. — Publicărî mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banî.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunî 12 cor., pe trei lunî 6 cor.
N-rii de *Dumunecă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése lunî 20 fr., pe trei lunî 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francî.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunî 10 cor., pe trei lunî 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunî 12 c., pe trei lunî 6 corone. — Un esemplar 10 banî. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 21. | Brașov, Luni-Marți 28 Ianuarie (10 Februarie). | 1903.

Limba armatei și Andrassy.

Orî de câte-orî guvernul unguresc este strîmtorat de oposițiunea din cameră pe tema naționalismului maghiar, urmărirea așa ḑișilor agitatorî ai naționalităților ia dimensiunî mai marî. Guvernul se simte nevoit a da dovedî că, deși de esemplu i-a în apĕrare limba de serviciŭ germană în armata comună, totușî n'a încetat și nu încetéză de a fi național maghiar.

O ia in apĕrare fiind-că n'are încătrău. Cum s'ar și puté sĕ facă altfel adî, când nu numai că nu dispune de-o armată maghiară, dér nicî măcar de un singur tun?

Cea mai strălucită dovadă despre situațiunea silită, în care se află partidul guvernamental în cestiunea comuniunei séu a uniunei reale cu Austria, ni-o dă discursul contelui Iuliu Andrassy rostit în desbaterea generală a proiectelor de lege militare.

In acésta vorbire fiul rĕposatului ministru de esterne Andrassy a luat în adevĕr apĕrarea limbei germane ca limbă de serviciu în armata comună, arătând că ea este justificată prin însășî legea pactului dela 1867, de altă parte însĕ a făcut sentimentului și aspirațiunilor naționale maghiare față cu armata nisce concesiunî, carî în ultima analisă pregătesc succesiva maghiarisare a armatei, încât privesce partea ei ce se recrutéză din Ungaria.

A avut mult curagiu contele Iuliu Andrassy a vorbi cum a vorbit în fața oposițiunei estreme, în care dau tonul agitatorî ca Barabas și Komjathy. Modul pătimaș cum fù întêmpinat din partea celor estremî pentru cuvintele sale, este o probă destul de tare pentru acésta. Dér el prin aceea, că a pledat indirect pentru cunoscutele dorințe și pretensiunî ale lui Apponyi, a sguduit însușî basa strict legală, pe care s'a pus, căcî a admis că cu încetul se pot îndrepta lucrurile în privința limbei prin aceea, că regimentele vor adopta ca limbă a lor limba maghiară, fiind tot-odată toțî oficerii maghiarî aplicațî la aceste regimente.

In privința acésta este logic ceea-ce susține o fóie vienesă, că décă Andrassy crede a fi lucru îndreptățit ca regimentele sĕ ia cu încetul un caracter național avênd tot numai oficerî naționalî, atuncî nu e departe timpul, când și pretensiunea ca limba comandei și organisațiunei interne sĕ nu mai fie, cât pentru Ungaria, cea germană, ci cea maghiară, își va afla apĕrătorul sĕu, și când tótă miseria certelor dintre naționalitățî se va transplănta și în armată.

Este dér mai mult o cestinne de oportunitate și de momentană necesitate, ce îl îndémnă pe Iuliu Andrassy sĕ stăruie pentru respectarea legei pactului dela 1867, care lasă cu totul la decisiunea corónei, care sĕ fie limba de serviciu a armatei.

Orî nu e așa, când el afirmă față cu oposiționalii, că Maghiarii mai trebue sĕ se gândéscă și la aceea, că monarchia în fie-care ḑi póte sĕ fie încurcată în vr'un rĕsboiŭ; că în acest rĕsboiŭ ea póte sĕ învingă, dér póte sĕ fie și învinsă. Și de va fi învinsă atuncî cine gărantéză, că coróna s-lui Stefan nu va fi amenințată?

Din causa acésta armata trebue sĕ aiba o limbă de comandă și de serviciu unitară, ca sĕ n'ajungă a fi în momentele pericolului o „întrégă babilonie“.

A mai ḑis contele Andrassy, că legea naționalităților nu se póte estinde și asupra afacerilor comune și că disposiția ei, că „limba maghiară este limbă a statului“, se referă numai la administrațiunea internă.

E semnificativ, că oposiția kossuthistă, care nicî că vrea sĕ audă de legea naționalităților, se provócă la ea și o aduce ca dovadă contra lui Andrassy pentru a sprijini postulatul ei național.

Sentința de la Clușiŭ în procesele „Tribunei“ a provocat o adevĕrată sensație. Mulțî credeau de es. că în telegrama publicată în ultimul nostru numĕr s'a strecurat o greșală de tipar, atât de enormă li-se părea amenda de 11.000 coróne. Conform sentinței suma acésta se va lua din cauțiunea diarului.

Foile din Clușiŭ sunt fórte satisfăcute de acéstă sentință. Organul guvernamental „Magyar Polgár“ d. e. scrie: „Acésta a fost o sentință la locul ei, necesară și exemplară“. „E—k“ ḑice: „Tribunalul a adus o sentință cu care póte sĕ fie mulțumit orî-ce om nepreocupat(?) care are sentimente adevĕrate maghiare“. — Rechisitorul lui Csipkés „E—k“ îl încarcă de elogii. „E—k“ ḑice, că acel rechisitoriŭ a fost o adevĕrată filipică, plină de argumente puternice. Pĕcat însĕ, că nu o publică în estens, căcî din estrasul ce-l dau numitele foi, nu vedem de loc criteriile unei filipice, ci vedem numai clișeurile debitate de atâtea orî în alte rechisitorii....

Noul tarif vamal austro-ungar. Diarele cele marî austriace, prevĕd în noul tarif un nou rĕsboiu vamal cu statele balcanice. „Neue Freie Presse“, făcênd comentarii asupra lui, relevéză faptul că până acum România, Serbia și Bulgaria erau favorisate prin taxe speciale la cereale. Noul tarif le ia acéstă favóre. Sporirea taxelor pe vite lovesce mai cu sémă pe Serbia.

„N. F. Presse“ se întrébă: „Ce o sĕ devină exportul nostru în Peninsula balcănică? In anul 1901 am exportat în aceste state, mărfurî în valóre de mai mult de 81 de milióne. Rĕsboiul nostru vamal cu România ne-a făcut pagube marî. In urma acordurilor vamale, am constatat îmbunătățirea acordului nostru, care a sporit mereu în proporție cu îmbunătățirea stărei economice a României. Trebue sĕ se acorde celor trei state alte compensații pentru a nu păgubi industria nóstră“.

Față cu acéstă stare de lucrurî, Serbia și Bulgaria după cum află „Le Temps“ din Paris, proiectéză sĕ formeze o ligă vamală sub patronagiul Rusiei, pentru a resista la tarifele Austriei și Germaniei.

Nouĕ dovedî in afacerea Dreyfus? Diarelor francese li-a comunicat o notă Agenția Fournier, prin care se afirmă că deputatul socialist Jaurés posede dovada, că un general, fost ministru de rĕsboiu, a comunicat documente secrete judecătorilor de la Rennes, ai lui Dreyfus. Documentele ar fi fost false și pentru acésta trebue sĕ se anuleze procesul lui Dreyfus și sĕ se dea în judecată fostul ministru.

Mobilisare?

Cu tóte desmințirile diarelor, oficióse, faimele despre mobilisărî și pregătirî de rĕsboiŭ în vederea isbucnirei mișcării revoluționare în Macedonia, se mențin.

Lui „Bud. Hirlap“ și altor ḑiare maghiare din Pesta li-se anunță din *Fiume*, că întréga garnisónă de aicî a primit ordin *sĕ fie gata*. Scopul acestui ordin nu este cunoscut, însĕ e clar, că el stă în legătură cu disposiția, că o parte a flotei de rĕsboiŭ va sosi în curênd la Fiume.

O scire telegrafică din *Belgrad* anunță, că reserviștii au fost însciințațî, că pe ḑiua de 20 Februarie *vor fi chiemați sub arme*, decî sĕ fie gata.

O telegramă din *Roma* vestesce, că pregătirile de rĕsboiŭ ale Italiei se fac pe o scară fórte întinsă, Șeful statului major, generalul *Saletta*, petrece de trei ḑile în Neapole, centrul *mobilisării* armatei italiene, și unde se află marile deposite de cereale, făină, îmbrăcăminte și arme. Se afirmă, că s'au pregătit tóte pentru o intervenție, fie în Balcanî, fie în Tripolis. Flota de rĕsboiŭ (15 vase) stă gata de plecare, tot așa s'au designat și trupele, carî vor fi mobilisate. Indată-ce Austro-Ungaria va interveni în Macedonia, la Neapole vor debarca 10,000 soldațî.

Lui „*Figaro*“ i-se anunță din Filipopolis și Sofia, că Sultanul a dat ordin sĕ se mobiliseze numai decât 240,000 ómenî pentru Macedonia. Scirea acésta se desminte ḑicêndu-se, că Turcia are actualmente forțe suficiente pentru a suprima revoluția, ce va isbucni.

Discuțiune asupra limbei armatei.

(Ședință furtunósă în dietă.)

Ședința de Vinerî, 6 Februarie, a dietei a fost estraordinar de furtunósă.

Deputatul independist *Barta* Ödön a cerut cuvênt, înainte de ordinea de ḑi, ca sĕ protesteze „în numele națiunei“ contra teoriei enunțate în ședința precedentă de contele Iuliu Andrássy privitor la limba de comandă a armatei.

Contele Andrassy ḑisese, că legea naționalităților de la 1868, în care se enunță, că limba maghiară e limba statului în Ungaria, *nu se póte aplica și la instituțiile comune,* cum e armata; a voi sĕ se aplice legea acésta și la armată, ar însemna desființarea încetul cu încetul a afacerilor comune. Corónei i-s'a reservat dreptul de a dispune, care sĕ fie limba de serviciu a armatei, ér décă Coróna n'a dispus ca limba maghiară sĕ fie limba armatei, e pentru-că n'a voit ca armata sĕ devină *un turn babilonic.*

Barta Ödön a combătut violent pe contele Andrassy, imputandu-i între altele, că înaintea lui e mai prețiósă grația puterii, decât realisarea aspirațiunilor naționale.

Stânga estremă acompania cuvintele oratorului ei cu aprobărî viforóse.

Ministrul president Coloman *Szell* simțind, că e momentul sĕ ḑică și el un cuvênt, a respins la început cuvintele lui Barta prin care a acusat pe Andrássy, că vênéză după grație. Andrassy a vorbit din convingere asupra unei cestiunî, despre care a vorbit obiectiv. (Mare sgomot în stânga și stânga estremă.) Szell spune că în privința acésta și el este de aceeașî părere, și nu póte fi nicî de cât vorba, că prin disposiția prea înaltă privitóre la limba armatei, s'ar atinge suveranitatea statului ungar. Prin art. de lege XII de la 1867 *limba maghiară nu e decretată nicăirî afacere comună*, ér starea acésta esistă de 35 anî. (Mare sgomot în stânga estremă. O voce din stânga: Destul de rușinos lucru!) Insĕ limba maghiară îșî are drepturile ei în armată: la instrucție și la corespondență. (Marî contradicerî în stânga). Limba maghiară îșî are drepturile ei inprescriptibile. (Vii strigărî din stânga estremă: Nu-l mai putem asculta! Jos!) Dér nicî acésta nu vrețî s'o concedațî, nicî asta n'o primițî bucuros. Am credut, că vețî primi bucuros, décă eu din acest loc spun, că limba maghiară îșî are drepturile ei inprescriptibile, pe carî le respectăm cu sfințenie, pentru a-se validita acolo unde e posibil pe lângă limba de comandă. Limba de serviciu în armată *trebue sĕ fie unitară*, décă vrem ca armata, la casurî de nevoie, sĕ nu sufere în ceea-ce privesce capabilitatea ei de apĕrare și de luptă (Strigărî în stânga estremă: Partidul guvernamental face politică austriacă.)

Hollo L. independist, spune, că se négă suveranitatea limbei maghiare. Andrassy degradéză limba maghiară la rolul limbilor română, slovacă, sêrbéscă, — în sfîrșit la nivou babilonic.

Buzath F.: Pe altul l'ar fi sfășiat pentru astfel de cuvinte.

Hollo: Andrassy s'a gândit, póte, că atuncî și Cehii și Polonii vor pretinde hegemonia limbei lor.

Veszi: Acesta a fost adevĕratul înțeles al vorbirei.

Hollo: Dér pentru-ca sĕ nu fie încurcăturî în Austria, noi sĕ n'avem drept de disposițiune? Bine fac Cehii și Polonii când îșî apĕră drepturile lor naționale; noi n'avem sĕ ne amestecăm în nisuințele lor. Este un raționament periculos, de a renunța la un drept, numai pentru-ca în Austria sĕ nu fie încurcăturî.

*

Urméză o scenă agitată între ministrul *Fejervary* și *Ugron* Gabor.

Mezössy luând cuvêntul ḑice, că ministrul president și ministrul de honvedî fac obstrucție prin întreruperî. (Ilaritate). Acum amêndoi jócă rolul mutei din Portici. (Ilaritate în stânga.)

B. *Fejervary:* Sunt răgușit.

Ugron: Muta din Portici jócă și nu vorbesce.

Br. *Fejervarg*: Am spus'o de repețite orî, că nu sunt curios de a asculta pe d-l Ugron. (Mare sgomot in stânga și stânga estremă). *Astêmperă-te....* (Urméză o scenă fórte agitată. Stânga și stânga estremă strigă din tóte puterile, sgomotul e la culme și cuvintele presidentului, prin carî

cere linişte, sunt înecate de larma teribilă ce isbucnî.

Ugron spune, că sunt defectuóse notiţele stenografice, fiind-că lipsesc din ele cuvintele „*căcĭ la din contră*", pe carĭ el le-a audit. Fejerváry sĕ fi ḑis: „Astêmpără-te, *căcĭ la din contră*"... Se împlinéscă d-l ministru de honveḑi amenințarea. Eu nu mĕ tem, ci-l voiŭ aştepta cu consciinţa liniştită, cu fruntea înălţată şi cu — buzunarul gol.

Se deschide o pătimaşe discuţie asupra cestiunei, décă Fejervary a ḑis orĭ nu cuvintele, ce i-se impută. Unii susţin că da, le-a ḑis, alţii négă. Insuşi Fejervary declară, că nu le-a ḑis.

Şedinţa a fost de trei orĭ întreruptă Ea s'a încheiat în mijlocul unui sgomot mare, cum de mult nu s'a mai mai pomenit.

Serbarea ḑilei de 24 Ianuarie.

A 44-a aniversare a Unirei-Principatelor s'a sĕrbătorit în capitala României ca şi în restul ţĕrei, cu o deosebită solemnitate.

Étă serbările date cu acéstă ocasie în Bucurescĭ.

„Liga Culturală" a dat la Ateneul Român o frumósă serbare pentru comemorarea acestei ḑile, scumpă neamului românesc.

Sala era literalmente plină de lume.

Serbarea s'a început printr'o conferinţă ţinută de d. G. Panu, deputat, despre „Ideia naţională şi ideia de stat".

D. G. Panu, după ce face elogiul ḑilei şi arată cât au binemeritat de la patrie acei carĭ au făcut Unirea, intră în subiectul conferinţei d-sale.

Oratorul spune că ultima sa conferinţă, tot pentru Liga Culturală, a ţinut'o la Ateneu în 1892. Câtă deosebire este însĕ de atuncĭ şi acum: deosebire în bine Atuncĭ am confundat ideia politică cu ideia culturală. A fost o greşală.

Sunt state, ḑice d-sa, carĭ n'au idee naţională, cum este Elveţia, Belgia. Popórele marĭ cu idei naţionale, când îşi termină aspiraţiunile, se dedau la cucerirĭ. Numai la popóre micĭ, cum suntem noi, ideia naţională este senină

In fundul ideii naţionale esploatate de state marĭ, există o basă de cucerire. La ele se perde ideia de naţionalitate şi rĕmâne numai cea de stat.

Noi, ca idee politică, pentru moment sĕ luăm lucrurile aşa cum sunt. Unii din Românĭ aparţin imperiului dualist, alţii Rusiei, Turciei. In asemenea situaţie ce putem face? Sĕ-i desrobim? Ar fi lucru imposibil. Aşa fiind, avem un mijloc de a-i desrobi prin limbă, cultură, literatură, artă. Unitatea culturală este aceea care ne légă cu cei din Bucovina, Transilvania, Basarabia, Macedonia.

Ca esemplu putem lua poporul german, care este atât de strîns legat prin limba şi literatura sa.

Acesta este mijlocul prin care la un moment dat se póte îndeplini lucrurĭ marĭ.

Limba este mai trainică de cât orĭ-ce cucerire.

Acésta a înţeles'o Liga. Când literatura nóstră va fi gustată de toţĭ, atuncĭ am sĕvêrşit unitatea culturală a poporului român, şi acésta va fi cea mai mare cucerire pe cara am fi făcut'o.

Conferenţiarul arată apoi fasele prin carĭ a trecut literatura nóstră şi cum supremaţia am avut'o pe rênd, când noi de aci, când Românii de peste munţĭ. Acum sediul intelectual esta la noi. Şi e natural sĕ fie aşa, căcĭ o desvoltare literară presupune independenţa şi e fórte greu sĕ te desvolţĭ, în domeniul literaturei, când nu escĭ liber.

Franţa este aceea, care ne-a oprit pe noi în desvoltarea nóstră intelectuală prin forţa ei literară.

Când vom ajunge sĕ avem o literatură gustată de 10 milióne de cetitorĭ, atuncĭ şi noi ne vom ridica nivelul cultural.

Noi, termină oratorul, avem datoria sĕ ne cultivăm limba, sĕ ne îmbogăţim literatura.

Tunete de aplause acopere ultimele cuvinte ale distinsului conferenţiar.

După aceea, corul societăţii Carmen, dirigiat de d. G. D. Kiriac, a cântat cu o rară măestrie „Deşteptă-te Române", „Hora Unirei", „Cucuruz cu frunza 'n sus", „La drum", etc. carĭ au fost fórte mult aplaudate şi bisate.

Serbarea s'a terminat la órele $10^{1}/_{2}$.

Societatea istorică a studenţilor în litere, a ţinut o şedinţă festivă la Ateneu participând şi ministrul instrucţiunei publice Spiru Haret. S'au ţinut cuvêntărĭ ocasionale şi o conferenţă „24 Ianuarie", după carĭ au urmat diferite producţiunĭ musicale şi de gimnastică. Societatea a trimis apoi o telegramă M. S. Regelui şi alte două telegrame ministrului president Sturdza şi d-lui Gr. Tocilescu.

Étă telegrama adresată Regelui:

„Tinerimea universitară, întrunită la chemarea societăţii istorice a studenţilor în litere pentru a sărbători a 44-a aniversare a Unirei ţĕrilor surorĭ, depune, plină de entusiasm, omagiile de respect şi de credinţă la piciórele Tronului Majestăţii Vóstre şi salută în Majestatea Vóstră pe geniul protector şi înălţător al României."

Aniversarea a fost serbată şi de corpul profesoral şi elevii de la Seminariul central, apoi la seminariul pedagogic etc.

Procesul de pressă al lui Steinacker.

La curtea cu juraţi din Seghedin s'a judecat în ḑiua de 7 Februarie procesul de pressă al lui Edmund Steinacker, fost secretar al camerei de comerciu şi industrie din Budapesta. Dăm loc, după ediţia de séra din „*Pester Lloyd*" de Sâmbătă, dării de sémă asupra acestui proces:

Steinacker — ḑice „P. L." — a publicat înainte de asta cu câte-va lunĭ în fóia „D. T. f. U". redigiată de Korn (Korn a redigiat „Gr. K. Ztg." şi nu „D. T. f. U." — Red. Gaz.) un articol, în care procurorul a găsit aţîţare contra naţionalităţilor. In acel articol au fost incriminate următórele pasage:

„Ei bine, o naţionalitate unguréscă esistă tot aşa de puţin, pe cât de puţin esistă o naţionalitate elveţiană séu britanică. Noţiunile acestea sunt numai politice, de stat, séu geografice. Ele nu arată un popor, ci, că cine-va aparţine unei ţĕrĭ şi este cetăţénul unui stat. Intre Britani, carĭ sunt uniţĭ într'un stat, se numĕră Englesii, Scoţienii şi Irlandezii; între Elveţienĭ: Germanĭ, Francesĭ séu Italienĭ, şi aşa sunt şi în Ungaria Maghiarĭ. Germanĭ, Slavĭ şi Românĭ".

„O mică naţionalitate, care caută a se mări, este un lucru natural. Este de înţeles şi de scusat prin urmare, décă Maghiarii şi Cehii fac propagandă pentru rĕspândirea limbei lor. Décă însĕ un German nu vré sĕ fie Ceh séu Maghiar, ci sĕ rĕmână pentru sine şi urmaşii sĕi German, pentru aceea el póte sĕ fie totuşĭ un bun Boem séu bun Ungur. Rĕmânênd credincioşĭ poporului lor — pe care a-l părăsi din indiferentism séu laşitate, este o lipsă de caracter, ér a-l părăsi pentru folos murdar, este o mişelie şi mai mare — dovedesc un adevĕrat patriotism şi totuşĭ în adevĕr este onóre şi privilegiu, pe lângă aceea că aparţine Ungariei ca cetăţén a aparţine poporului german celui mare şi a vorbi limba a 80 milióne de ómenĭ, rĕspândiţi în tótă lumea şi luminând prin cultură tuturor celor-lalţĭ".

Procesul s'a început pe la órele 9 a. m. sub preşedinţa lui Coloman Hevesi. Apĕrător era Dr. Fr. Wegmann.

La întrebările preşedintelui, Edmund Steinacker rĕspunde, că este în etate de 63 anĭ, căsĕtorit, tată a doi copii şi că nu se simte vinovat. Articolul îl scrisese pentru un călindar, care însĕ n'a apărut. Mai târḑiu Korn l'a publicat în fóie, fără sĕ-l mai întrebe.

Preş. Nu v'aţĭ gândit, că prin acest articol vĕ faceţĭ culpabil de aţîţare?

Steinacker: Nu mĕ puteam gândi la asta, căcĭ după părerea mea, propagarea ideilor naţionaliste nu este acţiune pasibilă de penalitate, cât timp nu trece peste marginile dispoşiţiilor legale. De-altmintrea eu n'am vrut prin acest articol, de cât sĕ fixez noţiunea ce este Ungur şi ce este Maghiar. Sub Ungurĭ înţeleg eu adecă tóte naţionalităţile la olaltă, pe toţĭ ómenii, carĭ trăiesc sub coróna ungară, pe când pe cei ce sunt de nascere Ungurĭ, îi numesc „Maghiarĭ". Ţinta acésta a mea se vede şi din titlul articolului: „Ungarisch — magyarisch; böhmisch — czechisch".

Apĕrătorul cere interpretarea articolului pe unguresce în sensul esplicaţiunilor inculpatului, ceea-ce se şi admite pentru pasagele mai importante.

Juraţii au dat verdict afirmativ, în urma căruia tribunalul a condamnat pe Steinacker la *opt ḑile închisóre şi o sută coróne amendă*.

SCIRILE ḐILEI.

— 27 Ianuarie v

O scire gravă. Ni-se comunică din mai multe părţĭ, că la adresa preoţilor noştri Secelenĭ, ca superiorii nemijlociţĭ ai şcólelor parochiale, ar fi sosit o ordinaţiune ministerială în sensul, ca fetiţe române trecute de 12 anĭ, carĭ au absolvat deja cursul elementar, pe viitor sĕ nu mai frecuenteze şcolile românescĭ de repetiţie, ci *şcolile ungurescĭ*. Unii din preoţĭ se ḑice, că au şi publicat poporenilor ordinaţiunea ministerială, deja de o sĕptĕmână, alţii din potrivă au refusat publicarea pe motivul, că n'au primit nicĭ o îndrumare de la forurile bisericescĭ, chemate a dispune în cestiune. Scirea, décă sĕ adeveresce, e la tot casul gravă. Aşteptăm, ca cei în drept şi competenţĭ sĕ ne dea lămurirĭ detaiaiate.

Un nou proces al lui „Kronstädter Zeitung". Dóuĕ ḑile după procesele intentate lui Korodi, Orendi şi Liess, s'a judecat la T. Mureşului un alt proces contra acestui din urmă. Dr. Liess a fost condamnat *la douĕ lunĭ arest* pentru „calomnie" sĕvîrşită contra oficiului telegrafopostal din Braşov.

Deputatul sêrb Pavlovicĭ a fost condamnat de judecătoria cercuală din Chichinda-mare la o amendă de *2000 cor.* în procesul, ce i-s'a intentat pentru vătĕmare de onóre, ce ar fi comis'o prin aceea, că a certat pe nisce băeţĭ, carĭ au cântat „Himnus"-ul şi „Szozst"-ul la gara din Chichinda. — „Egyetértés" luând notă despre condamnarea acésta ḑice, că acum Pavlovicĭ nu mai are loc în dietă, „ér décă totuşĭ s'ar presenta în dietă, se vor găsi ómenĭ, carĭ se vor îngriji, ca el sĕ iésă mai curênd, decât ar întra".

Din parochia Hĕrmanului (protopopiatul Braşovului) au venit astăḑĭ la Braşov vre-o trei-ḑecĭ de poporenĭ în afacerea conflictului ce-l au de timp mai îndelungat cu preotul lor. Trei din ei: George Comşa, George Achim Toma s'au presentat aḑĭ la redacţiunea fóiei nóstre şi ni-au comunicat, că cu toţii au fost aḑĭ la părintele protopop al tractului, V. Voina, ca sĕ-l róge sĕ intervină ca sinodul parochial anual din Hĕrman sĕ se ţină, după-cum doresce poporul, sub presidiul d-lui protopop, nu sub conducerea preotului şi nu într'o Duminecă, când ómenii sunt angajaţĭ pe la veseliile din căşlegi, ci într'o ḑi de lucru séu într'o sĕrbătóre de peste sĕptĕmână. Preotul din Hĕrman convocase sinodul pe Duminecă 26 Ianuarie, dér vĕḑênd, că poporenii se opun, l'a amânat. D-l protopop a declarat, că va merge Sâmbăta viitóre la Hĕrman sĕ ţină Sinod. De la acest Sinod ómenii aşteptă o lămurire a punctelor de cértă dintre ei şi preot. E de dorit, ca autorităţile superióre bisericescĭ sĕ facă odată rênduiélă în Hĕrman, şi sĕ pună capĕt printr'o judecată dréptă tristelor certe de acolo.

Din diecesa de Lugoş. Marţĭ s'a început dĕrîmarea vechiului edificiu al cancelariei diecesane din Lugoş, ca sĕ facă loc altui edificiu corĕspunḑĕtor timpului modern, care va fi cu etagiu şi va avé o faţadă de 17 m.

Statuă comemorativă. Intru amintirea soldaţilor din reg. 64 de infanterie ces. reg. căḑuţĭ în lupta de la Königrätz şi în celalte lupte din 1866 contra Prusienilor, comanda regimentului a hotărît sĕ ridice în curtea casărmei din Orăştie o statuă comemorativă. Soldaţii căḑuţĭ au fost Românĭ. Étă câteva date din istoria regimentului acestuia. Regimentul 64 a fost făcut la anul 1859 din alte trei regimente transilvane. A fost până pe la finea anului 1864 în Italia, avênd de comandant pe colonelul Nescovits, apoi pe br. Urs de Margina, ér în tómna anului 1864 a venit la Viena. Pe la jumĕtatea lunei Maiŭ 1866, a fost pe câmpul de luptă al Boemiei. Mare a fost numĕrul celor căḑuţĭ şi înecaţĭ în Elba, dér plóia a fost asemenea un duşman însemnat, căcĭ şi puştile şi muniţiunea erau pĕtrunse de umeḑélă. Pe lângă tóte, că rĕsboiul a fost câştigat din partea Prusienilor, regimentul 64 a eşit învingĕtor din tóte atacurile, ce le-a avut la Königrätz, Piscubitz şi Blumenau. Devadă a fost că cele mai multe decoraţiunĭ le-au primit ofiţerii şi feciorii acestui regiment. Şi érăşi o dovadă, că după încheiarea păcii cu Prusia, a fost imediat trimis la armata de sud, care lupta contra Italiei. Numai pe cale sosi avisul, că şi acolo s'a încheiat pace.

—Pentru adunarea fondurilor de lipsă, musica regimentului a dat un mare concert, care a avut un succes splendid. Intre piesele din program a fost şi una românéscă: „*Fantasie asupra cântecelor românescĭ*" de I. *Mureşianu*. Étă ce scrie „Libertatea" despre acéstă piesă: „admirabila Fantasie asupra cântecelor române" de Mureşianu, adunând la un loc părţile cele mai luminóse din mai multe piese distinse române, şi anume începêndu-se cu „*Deşteptă-te Române*" şi trecênd delicios şi senin prin alte vre-o patru melodii, carĭ dulcĭ, carĭ săltăreţe de joc. Punctul a fost prelung şi furtunos aplaudat, la ceea-ce musica a rĕspuns cântând în afară de program, pe simpaticul: „Sci tu..." care deja la primele sunete a fost primit cu o furtună de aplause din partea publicului întreg.

Alegere de deputat în Năsĕud. Scim că aḑĭ 9 Februarie n. se face în Năsĕud nouă alegere de deputat în urma renunţării fostului deputat Beck la mandat. Intr'o conferenţă premergĕtóre de alegĕtorĭ, la care au participat 30—40 inşĭ din generaţia mai bĕtrână şi câţi-va meseriaşĭ, fù proclamat candidat I. Ciocan profesor de limba română. la universitatea din Budapesta. Deşi Ciocan e agreatul guvernului, totuşĭ aderenţii lui îngrijaţĭ că vor cădé cu candidatul lor, au luat tóte precauţiunile, sĕ iasă „victorioşĭ" la alegere. S'au făcut apelurĭ către alegĕtorĭ, şi corespondentul "Tribunei" spune, că directorul gimnasial substitut Ghetie „a comis abusul de putere de a lua de la prelegerĭ patru studenţĭ, pe carĭ i-a trimis la cancelaria advocatului Dr. David, nepotul lui Ciocanu, ca sĕ adreseze apelurĭ la alegĕtorĭ." Procederea acésta desminte în mod drastic „credeul", ce-l profesase nu de mult d l Gheţie într'o polemică ḑicênd, că „Şcóla n'are sĕ facă politică". E trist când profesori ca Gheţie ai unui institut românesc, se fac corteşĭ electorali şi nu se sfiesc a folosi în mod neiertat şi tinerimea şcolară, pentru a-şĭ face trebşórele lor de agenţĭ politicĭ.

Mórtea lui Karawelow. In nóptea de 6 spre 7 Februarie a murit în Sofia Petco Karawelow în etate de 63 anĭ. Karawelow a avut un rol important politic în Bulgaria. La 1880 a fost ministru de finanţe în ministerul Zankow, ér după aceeea chiar ministru preşedinte. La 1881 s'a dus în Rumelia de ost, unde a fost profesor de gimnasiu în Filipopol, mai târḑiu primar, la 1883 întorcêndu-se în Bulgaria ajunse din nou ministru preşedinte (1884—1886), tocmai în timpul revoluţiei din Rumelia de ost şi a rĕsboiului cu Sêrbii. După abdicarea lui Alexandru, Karawelow a fost expus la multe prigonirĭ şi la 1891, când cu asasinarea ministrului de finance Belcev, Karawelow a fost condamnat la 5 anĭ temniţă. — In ultimii anĭ ai vieţii sale trăia retras şi se ocupa puţin de politică. — A murit subit, lovit de apoplexie.

Societatea „Transilvania" din Bucurescĭ pentru ajutorul studenţilor şi elevilor meseriaşĭ românĭ din Transilvania, va ţinè adunarea sa generală anuală

Duminecă 2 Februarie 1903, la órele 9 jum. a. m. în palatul societății pentru învĕțătura poporului român, strada Sf. Ecaterina Nr. 3. La ordinea dilei este: Darea de sémă a comitetului despre gestiunea administretivă și financiară a societățeĭ pe anul 1902. Raportul comisiunei de verificare a socotelilor pe anul 1902. Alegerea comitetului pe anul 1903. Votarea budgetului pe anul 1903.

Fóie românéscă în Pesta redactată de Jidovĭ. Cetim în „Poporul român", că în Budapesta a început sĕ apară de curênd o fóie cu numele *„Voința Poporului"* în fruntea căreia stau ómenĭ, „carĭ n'au curagiul sĕ-șĭ spue numele și nicĭ nu sunt Românĭ, deși se dau de fii ai némului nostru. E acésta o fóie cu format mic, cu limbă prea puțin românéscă: nu póte prinde în sînul poporului nostru, dér totușĭ omul póte fi amăgit de multe-orĭ. E redactată de unii domnĭ pretinșĭ iubitorĭ de neam, carĭ lasă, că sunt din vița lui Israil, dér nicĭ nu cunosc poporul nostru și nĕcazurile lui..."

Falsificătorĭ de banĭ în Bănat. Se scrie din Oravița: Ioan Brata din Braniuț s'a dus Vinerĭ la Oravița, unde a cumpĕrat lemne. La plată între alte monede, a dat și câteva de cincĭ coróne, carĭ erau falsificate. Făcêndu-se arătare la gendarmerie, lui Brata i-s'a făcut perchisiție încă înainte de a fi sosit acasă și s'au descoperit diferite mașine de fabricat banĭ. Gendarmii tocmai isprăviseră cu perchisiția, când étă că sosesce și Brata. Se înțelege, că și el fù luat numai decât în primire și dus la arest.

„Reuniunea femeilor române din Sibiiu" aranjază o petrecere cu dans în 18 Februarie st. n. 1903 în sala de la „Unicum". Inceputul la 8 óre séra. Biletele de întrare se vênd în diua petrecerii în camera Nr. 3 de la hotelul „Impĕratul Romanilor", între órele 10—12 a. m. și 3—5 p. m. și séra la cassă — de persónă 3 cor. Prețul unei loge 16 cor.

Casina română din Beiuș învită la *petrecerea de dans*, ce o va aranja Sâmbătă în 14 Februarie n. în sala ospĕtăriei orășenescĭ. Inceputul la 8 óre séra. Prețul de întrare: de persónă 2 coróne, de familie după plac. Oferte marinimóse se primesc cu mulțămită.

Scirĭ locale.

Repetiție de „Romană". Inainte de petrecerea, ce o va da tinerimea română din Brașov și pentru care s'au tipărit deja biletele de învitare, se va mai ține o *ultimă repetiție mâne, Marțĭ, în 10 Februarie st. n. în sala albastră a Redutei.*

Tinerimea studiósă română de la gimnasiu și școla comercială sup. din Brașov învită la prima serată dansantă, care se va ține Joi în 30 Ianuarie st. v. 1903 în sala hotelului „Orient" (Nr. 1). Inceputul la 8 óre séra. Prețul de întrare: de persónă 2 cor.

Lecții din limba francesă dă o profesóră diplomată de origine francesă atât din gramatică, cât și din literatură și conversațiune, cu prețul fórte eftin de 1 coróna pe o óră, atât în locuința respectivului, cât și acasă la D-sa. Detailii în Villa Kertsch, la camera Nr. 12.

Drama în familia Toscana.

Se scie, că unul din copiiĭ princesei Luisa, părăsițĭ cu necredință de către mama lor rĕtăcită, s'a îmbolnăvit. Advocatul princesei, *Lachenal* adresà advocatului moștenitorului de tron Dr. *Korner* o telegramă de următorul conținut: „Princesa Luisa, care a desfăcut relațiile sale cu Giron, are dorința sĕ vadă pe fiul sĕu prințul Christian, care s'a îmbolnăvit. Din însărcinarea principesei, vĕ rugăm sĕ presentațĭ Alteței Sale Regale rugămintea respectuósă, ca sĕ i-se permită mamei a veni pentru câte-va óre la patul fiului sĕu bolnav. Princesa Luisa va pleca după aceea imediat din Dresda".

Foile din Geneva spun, că princesa Luisa, îndată-ce a audit despre bóla fiului sĕu, a declarat categoric, că vré sĕ-șĭ vadă fiul și a dat advocatului *carta bianca* sĕ facă ce va crede de cuviință în numele ei, numai sĕ mijlocéscă revederea copilului.

In Dresda se svonesce, că Maies. Sa Francisc Iosif a intervenit în afacere. Marea ducesă de Toscana a informat pe Monarchul despre desperarea princesei și i-a comunicat, că s'a decis a-se despărți de Giron. Maiestatea Sa a rĕspuns, că décă în adevĕr va desface relațiile cu Giron, atuncĭ va lua pe princesa sub scutul sĕu,

Din Lipsca se anunță, că princesa se va retrage într'o mănăstire.

Este esclusă posibilitatea întórcerei princesei la Dresda, divorțul urméză înainte și princesa va rĕmâné despoiată pe tóte drepturile și privilegiile avute în Saxonia. După divorț însĕ drepturile, ce le avea ca archiducesă în Austria și carĭ actualmente sunt suspendate, se vor putea redobîndi prin grația împĕrătéscă. — In acest cas i-se va asigna un castel, probabil în Boemia, unde va locui și va puté avé întêlnire cu copiiĭ sĕi.

După-cum se anunță din Dresda, regele Saxoniei a convocat Sâmbătă consiliul de miniștri spre a decide asupra cererii princesei. Resultatul consfătuirei a fost, că princesei nu-i este permis a-se întórce la Dresda, cu tóte că s'a despărțit de Giron. Orĭ-cât de multă compătimire ar simți cine-va față cu nenorocita femeie, totușĭ nu i-se póte împlini dorința, mai ales, că întórcerea ei la Dresda, fie măcar și numai pentru câte-va óre, ar putea provoca tumult în popor, urmările căruia nimenĭ nu le póte prevedea.

Advocatul principesei a primit rĕspuns definitiv la cererea sa de Sâmbătă. Conform acestui rĕspuns, *principesei nu i-se îngădue a-se întórce la Dresda.* Textul rĕspunsului este:

„Alteța Sa regală refusă împlinirea cererei în mod definitiv și necondiționat".

ss. Körner.

Inainte de despărțirea principesei de amantul sĕu, se dice, că ar fi avut loc scene furtunóse între princesă și Giron. Acesta s'a încercat a-o convinge pe Luisa, sĕ nu se despartă de dênsul, însĕ fără succes.

Pe de altă parte se crede, că ruperea relațiilor n'ar fi decât un simulacru, spre a deschide princesei drumul la copii.

Concert în Clușiu.

Tinerimea univesitară română din Clușiu învită la concertul împreunat cu dans, ce se va ține la 1 Martie st. n. 1903 în sala cea mare a Redutei orășenescĭ Inceputul precis la órele 7½ séra. Ișĭ vor da concursul: d-șóra Virginia *Gall*, absolventă a conservatorului din Pesta, d-șóra Aurelia *Gerbert* absolventă a conservatorului din Pesta; d-na Victoria *Popoviciu* d-șóra Ersilia *Popoviciu*, absolventă a conservatorului din Buauresci, domnul Cornel *Popoviciu* și d-șora Delia *Olariu*. In pausă se va juca „Călușerul" și „Bătuta".

Venitul curat este destinat pentru înființarea unei bibliotecĭ pe séma tinerilor universitare. Prețul de întrare de persónă 4 cor. de familie 10 coróne. Oferte marinimóse se primesc cu mulțămită și se vor publica. (Adresa cassariului Valer.Ordace, strada Wesszelényi Miklos nr. 25.)

Programul detailat al concertului se va publica la timp în tóte diarele și se va distribui séra la cassă. N. B. Onoratul public este rugat a se presenta în interesul propriu la terminul precisat, căcĭ întrarea în decursul concertului nu se va admite.

Patronĭ protectorĭ: Ilustrităților lor domniĭ: Dr. Alesandru *Mocsonyi de Foen*, Dr. Iosif *Gall*, George Pop de *Băsescĭ*. Ladies Patronesses: Dómnele Victoria Dr. Filipan (Năsĕud) Rheia Silvia Illyes (Recea Cristur) Eugenia Dr. Pop (Arad) Elena Dr. Vajda Voevod (Olpret) Ida Dr. Ilea (Clușiu) Letiția Dr. Oncu (Arad) Sabina Popescu (Reghinul săsesc) Valeria Vulcan (Oradea mare).

Președintele de onóre: Vasiliu Ranta *Buticescu*, jude de tablă în pens.

Comitetul estern: Treboniu Almășescu inginer, Dr. George Anca cand. de adv. Enea S. Andrea cand. de adv., Cornel Antal cand. de adv. Isaia Ardelean cand de adv. Lucian Balint cand. de adv. Vasilie Bichigean prof. Alesandru Bohățel cand. de adv. Victor Bolfa cand. de ad. Dr. Victor Bontescu cand. de adv. Dr. Lucian Borcea cand. de adv. Dr. Mihai Brădiceanu cand. de adv. George Breban cand. de adv. Dr. Tiberiu Brediceanu secr. „Albina" Victor Bugner cand. de adv. Dr. Ioan Câmpean cand. de adv. Simion Chețian cand. de adv. Dr. Remus Chicin cand. de adv. Ioan Chirilă cand. de adv. Aurel Ciato cand. de adv. Cornel Crăciunescu cand. de adv. Dr. Vasile Dan adv. Candin David cand. de adv. Dr. George David cand. de adv. Victor Deleu, cand. de adv. Ioan Dobosan cand. de adv. Leontin Drăgan, prof. Dr. George Dubleș cand. de adv. Dr. Alesandru Todor medic Eugen Gelner cand. de adv. Ioan Giurgiu, cand de adv. Dr. Emil Hățegan cand. de adv. Constantin Ignea rig. med. Dr. Ioan Iacob cand. de adv. Toma Ieuciu cand. de adv. Dr. Casiu Maniu adv. Dr. Petru Maier cand. de adv. Dr. Vicențiu Marcoviciŭ cand de adv. Dr. Ioan Margita cand. de adv. Dr. Vasilie Meșter cand. de adv. Dr. Ioan Miclea cand. de adv. Emanoil Mocean cand. de adv. Ioan Moldovan cand. de adv. Alesandru Morariu cand. de adv. Alesandru Muntean cand. de adv. Valeriu Muste rig. med. Dr. Laurențiu Nestor cand. de adv. Dr. Aurel Nylvan cand. de adv. Paul Obădean cand. de adv. Nerva Oncu cand. de adv. Liviu Pandrea cand. de adv. Eugen Pantea prof. Ioan Pascu cand. de adv. Dr. Rubin Patița cand. de adv. Constantin Pavel cand. prof. Octavian Pavelea cand. de adv. Dr. Simion Păcurar medic Parteniu Petrilă cand. de adv. Dr. Iulian Pop cand. de adv. Dr. Teodor Pop cand de adv. Teodor Pop rig. med. Sigismund Pop cand. de adv. Elie Popescu cand. de adv. Dr. Aurel Porea cand. de adv. Dr. Nestor Porumb cand. de adv. Dr. Victor Poruțiu cand. de adv. Iuliu Prodan prof. Nicolau Proștean cand de adv. Alesandru Pteancu prof. Dr Ioan Rațiu prof. Dr. Dionisiu Roman cand. de adv. Dănilă Sabo cand. de adv. Nicolau Schiau cand. de adv. Ștefan Scridon prof. Vasile Sĕlăgean cand. de adv. Dr. Eugen Solomon medic Dr. Augustin Străițar cand. de adv, Dr. Ioan de Vajda Voevod cand. de adv. Toma Vasinca cand. de adv. Dr. Camil Velican cand. de adv. Ioan Vescan cand. de adv. Dr. Aurel Vlad, advocat.

Comitetul aranjator: Romul Secoșianu președinte. Antoniu Bogdan vice președinte. Valer Ostatea vice președinte. Mihail Dobreanu secretariu. Ioan Hica secretariu. Valer Ordace cassariu Ioan Moldovan controlor. Corneliu Circa. Augustin Rațiu Iustin Cl. Iuga, majordomĭ.

Carmen Sylva despre femeia română.

Revista *„Les Annales politiques et litteraires"* din Paris a făcut și anul acesta un cadou de Crăciun cetitorilor sĕi prin broșura *„La beauté féminine dans l'Univers"*. (Frumseța femeiéscă în tótă lumea). In acéstă broșură vedem portretele femeilor din tóte țĕrile, însoțit fie-care portret de un text esplicativ. Despre femeia română a scris însa-șĭ Carmen Sylva. Etă ce scrie laureata scriitóre:

Frumseța femeii române a fost timp îndelungat renumită. Dér lumea ignora curagiul și devotamentul ei, căcĭ istoria acestei țĕrĭ aprópe nu e cunoscută în Europa.

Fetița română, în etate de doi anĭ, cu ochii ei marĭ și melancolicĭ și cu pĕrul ei stufos și negru, cu limbagiul ei limpéde și senin, — este de-o precocitate surprindĕtóre. Când a ajuns de cincĭ anĭ, ea este deja mama mititică a fraților și surorilor ei. La opt anĭ este aprópe fată mare. Adevĕrat, că acum nu se mai mărită la etatea de 12 anĭ, căcĭ acésta ar fi contra legei celei nouĕ. In schimb se revanșéză cu studiul. Ea face bacalaureatul, se face doctoriță: trebue sĕ dea drum liber prisosului, ce cóce și se frămîntă sub acel pĕr stufos și sub acele sprâncene marĭ și drăgălașe.

Inainte de asta cu patru-decĭ de anĭ, cine-va era surprins intrând într'un salon și vĕdênd acolo numai frumsețĭ desevîrșite. Dér, atuncĭ viéța era atât de simplă! Astădĭ viéța este atât de grea. Copilele de dece anĭ împărtășesc deja grijile părinților și sciu fórte bine, că nu totul este colóre de trandafir în lumea acésta.

Sacrificiile și grijile sunt póte folositóre sufletului — și încă cât de folositóre! — de sigur însĕ sunt vătĕmătóre pentru desvoltarea corpului, care nu mai cresce ca o flóre frumósă, drăguță și scutită de grijĭ: fără sĕ mai vorbim de plăcerile lumescĭ, carĭ nu erau cunoscute odinióră și carĭ au devenit tot așa de vertiginóse și de luxóse, ca și în alte țĕrĭ.

Dér este imposibil de a-se opri, mai ales într'o țéră, care a făcut sforțărĭ supraomenescĭ pentru a ajunge în timp fórte scurt la nivelul de desvoltare al celorlalte. Trebuia, vrênd nevrênd sĕ cadă în multe greșelĭ, multe prăpăstii și primejdii neprevĕdute. V'a surprins mișcarea cea mare, iubitele mele femei române, pe carĭ v'am studiat cu tótă atențiunea și din tot sufletul meu. Și contez în viitor pe voi, carĭ n'ațĭ lăsat sĕ vi-se prăpădéscă țéra prin atâtea invasiunĭ, că îi vețĭ da încă eroi de ai gândirei și de ai sabiei, îi vețĭ da încă mame nobile și mândre, carĭ vor avé întrînsele tótă seva solului aceluia bogat și roditor, care le-a născut și hrănit.

Carmen Sylva.

O lămurire.

Onorată Redacțiune! In numĕrul 8 al valorosului d-vóstrĕ diar a apărut un raport din Zĕrneștĭ, în care între altele ne acusă pe noi tinerii, în special pe teologĭ și pedagogĭ, că noi nu am fi luat parte la adunarea generală a reuniunii femeilor și a reuniunii de înmormêntare din Zĕrneștĭ.

Nu putem trece peste imputare din douĕ puncte de vedere, și anume: 1. Noi tinerii suntem încă sub aripa diferitelor școle și asupra superiorilor noștri, sigur, că cele scrise de d-l „Bubu" va fi făcut impresie rea.

2. Nicĭ în fața publicului român nu vrem sĕ rĕmânem astfel descrișĭ, căcĭ de la acésta orĭ cum atêrnă reputația nóstră. De aicĭ resultă, că e neapĕrat necesar sĕ dăm o clarificare, sĕ spunem causele, carĭ ne-au reținut de a lua parte la amintitele adunărĭ.

Causa primă, că noi nu am luat parte la adunarea reuniunilor a fost: Noi până la cetirea raportului. scris de d-l „Bubu", n'am sciut, că respectivele reuniunĭ îșĭ țin adunările generale. Când se țin astfel de adunărĭ, după cât sciu eu, se publică. Noi fiind la studiu, se 'nțelege, că n'am avut de unde sĕ scim așa ceva. E decĭ esplicabilă absentarea nóstră.

A doua causă e următórea: Interesându-mĕ în timpul acesta, când s'a ținut adunarea reuniunii femeilor, am aflat, că s'a ținut Duminecă în 22 Decemvrie v. Vacanță am căpĕtat numai în 21 Dec. După o nópte perdută pe tren, am ajuns Duminecă 22 Decemvrie la amédĭ acasă. Așa deră chiar décă am fi sciut că reuniunea îșĭ ține adunarea sa generală atuncĭ, era imposibil sĕ luăm parte, noi tinerii.

Nu bănuim — feréscă Dumnedeu — că d-l „Bubu" ne-ar fi făcut cu rĕutate acea imputare, ci din contră cu multă bunăvoință, după cum spune însușĭ, „că noi ca viitorĭ preoțĭ și învĕțătorĭ, luând esemplu dela comuna natală, sĕ facem tot așa pentru comunele, în carĭ vom ajunge". Décă d-l „Bubu" ar fi sciut adevĕrata causă a absentării, suntem siguri că nu ne făcea asemenea reclamă publică. Er décă noi cu intenție am fi absentat dela menționatele adunărĭ, cu toții recunóscem că am fi meritat nisce reproșurĭ mai aspre, decât ale d-lui „Bubu",

Atât pentru clarificarea lucrului.

O. B.

NECROLOG. Subscrișii cu inimă îndurerată anunță încetarea din viéță a preaiubitei fice, mame și surorĭ **Maria Precup n. Țieranu**, vĕduvă preotésă, care după o viéță fatigiósă și meritósă, împărtășită cu ss. Sacramente ale muribundilor, a repausat în 1 a. l. c. la 5 óre d. a. m. în al 48-lea an al vieții și al 10-lea al vĕduviei sale.

Rĕmășițele pământescĭ ale preaiubitei și neuitatei defuncte, vor fi aședate spre vecînică odihnă în cimiteriul bisericei gr. cat. din loc în 3 l. c. la 2 óre d. p.

Gyó-Șermaș, 2 Februarie 1903.

Ioana Țieranu n. Ciobotariu, ca mamă Alesandru, Simion, Emil, Paulina, Alexandrina, Ioana, Petru, Maria, Ana și Iuliana ca fii și fice; Ana m. Ioan Dobreanu. George și Iuliana m. Elie Câmpeanu, ca surorĭ și frate.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Călindarul Plugariului.

A apărut şi se póte procura de la tipografia *A. Mureşianu* — Braşov, **„Călindarul Plugariului“**. Preţul, cu porto, **25 cr.** (50 banĭ).

Acest călindar, care apare acum în anul XI, cuprinde în afară de datele obicĭnuite calendaristice, geneologia domnitorilor din Europa, taxele telegramelor şi cele poştale, scala timbrelor, Mĕsurile, tîrgurile din Ardeal şi Ungaria şi lista advocaţilor românĭ.

In *partea literară* vedem portretul bine reuşit al repausatului episcop *Mihail Pavel* cu o biografie, de Augustin Paul, Rugăciune (poesie) de M. Eminescu, Restignirea lui Isus, de Sinkiewitz (un admirabil fragment din romanul „Sĕ-l urmăm“). Călugărenii (poesie) de C. Sandu, Cincĭ într'o păstaie (poveste de Andersen), Luléua lui moş Radu, Legenda pământului şi a muncii, de Dim. Dan, „Al mai tare om din lume“ (poesie în dialect bănăţenesc) de regretatul tînĕr poet Victor Vlad Delamarina.

Partea economică este şi în acest an bine representată prin următórele articole: „Duşmanii economiei“ de Ioan Georgescu; „Plantarea pomilor“ de A. Boldor, „Causele de ce sĕmĕnăturile sunt rele“ de N. H. Vechiulescu, „Insecte stricăcióse pomilor şi viilor“, „Ce plătesce banul şi cum îl cruţăm noi?“

După partea economică urméză pe mai multe paginĭ diferite *„poveţe“*, apoi „Diverse“ şi în fine „Anecdote şi Glume“.

Ca adaos sunt şi anul acesta o mulţime de anunţurĭ.

11586—1902 sz.
tlkvi.

Árverési hirdetmény kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy Sdraila P. J. Niculae végrehajtatónak Sdraila Maria s társai végrehajtást szenvedő elleni 800 kor. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a zerneşti kir. járásbiróság) területén levő az almás mezői 1926 számu tljkvben fekvő, 207 hrsz ingatlanra 12 kor. 2529 b/1 hrsz. ingatlanra 5 kor. az u. o. 84 számu tljkvben fekvő 129, 130 hrsz. ingatlanra 320 hrsz. 1368, 1369 1370, 1379, 1380, 1381, 1382, 1383 hrsz. egy tljkvi testet képező ingatlanból Sdraila György hulyét illető fele részre 467 kor. 50 fill és az u. o. 1927 sz tljkbven 1247/1, 1248/1 hrsz. ingatlanra 16 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1903 évi Márczius hó 4 ik napján délelőtt 9 órakor**, almás mező község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassó, 1902 évi Okt. hó 22-ik napján.

A brassói kir. törvényszék, mint tkönvvi hatóság.

Kovács,
e. birć.

835 1—3.

„CRIŞANA“, societate de economii şi credit în BRAD.

CONVOCARE.

Membrii societăţii de economii şi credit **„Crişana“** sunt invitaţĭ la

a XII-a adunare generală ordinară,

ce se va ţiné la **22** eventual **29 Martie n. a. c la 2 óre** p. m., în localul societăţii în Brad.

Obiectele:

1. Deschiderea adunăriĭ.
2. Constatarea membrilor presenţĭ.
3. Constatarea împliniriĭ prescriselor din §§. 50 şi 76 ai statutelor.
4. Raportul direcţiuniĭ şi al comisiuniĭ de supraveghiere pe 1902
5. Deciderea asupra conturilor anuale şi a distribuiriĭ profitului curat.
6. Salariile oficialilor pe 1903
7. Statorirea marcelor de presenţă membrilor consiliului administrativ şi comisiunei de supraveghere pe 1903
8. Alegerea directorului şi a celorlalţĭ oficialĭ pe un nou period (1903—1905).
9. Alegerea a 2 bărbaţĭ de încredere şi 2 secretarĭ pe 1 an.
10. Alegerea a 11 membrii în consiliul administrativ pe un period de 3 anĭ.
11. Alegerea comisiuniĭ de supraveghiere.
12. Aprobarea de împrumuturĭ peste 2000 cor

In lipsa membrilor receruţi de peste jumĕtate din părţile fundamentale, adunarea în sensul §-lui 51 se va ţiné la 29 Martie la locul şi óra indicată.

Membrii pot lua parte în persónă séu prin plenipotenţiaţi lor, în sensul §-lui 52 din statute.

Numĕrul membrilor înscrişĭ cu 31 Decemvrie 1902 a fost 109 cu 463 părţĭ fundamentale à 100 coróne = 46 600 coróne.

Brad, la 31 Ianuarie 1903.

Vasile R. Damian m. p., director.

Dr. Ioan Radu m. p., secretar.

Contul bilanţului.

ACTIVE:	Coróne	f.	PASIVE:	Coróne	f.
Cassa în numĕrar	5934	06	Capital social	46600	—
Cambii escomptate	390191	96	Depunerĭ spre fructificare	660167	02
Imprumuturĭ pe obligaţiunĭ	267032	88	Fondul de reservă	82680	—
„ hipotecarĭ	64576	40	„ special de reservă	3257	60
Mobiliar C 748 16 fil.			Tantieme neridicate	78	—
după amortisare de 10% „ 74.82 „	673	34	Dividende „	84	—
			Diverse conturĭ creditóre	5993	52
Depunerĭ proprii	58849	98	Profit curat	16653	58
Realităţĭ	508	31			
Diverse conturĭ debitóre	27746	79			
	815513	72		815513	72

Contul profitului şi pierderilor.

EŞITE:	Coróne	f.	ÎNTRATE:	Coróne	f.
Interese de depunerĭ	36828	81	Interese	56130	25
„ „ reescompt	244	60	Provisiunĭ	7701	56
Salarii	8249	99	Diverse	6022	96
Chirie	240	—	Interese după depunerile proprii	3352	44
Competinţe de timbre	153	86			
Spese diverse	1745	56			
Marce de presenţe	60	—			
Amortisaţiune de mobiliar	74	82			
Contribuţiune C 5271.98 fil.					
„ de 10% „ 3684.— „	8955	98			
Profit curat	16653	58			
	73207	20		73207	20

Brad, la 31 Decemvrie 1902.

Vasiliu Damian m. p., director. **Ioan Rusu** m. p., cassar. **Stefan Albu** m. p., controlor. **Petru Rimbaş** m. p., comptabil.

Consiliul administrativ:

Dr. Pavel Oprişa m. p., *Vasiliu Damian* m. p., preşedinte. *Dionisiu Sida* m. p., *Vasile Boneu* m. p.,
Nicolae Obedău m. p., *Ioan Câmpean* m. p., *Alesandru Draia* m. p., *Nicolae Bedea* m. p.,
George Impĕrat m. p., *Aron Feier* m. p., *Toma Oţĕl* m. p., *Ioan Roman* m. p.

Subsemnata comisiune de supraveghiere am esaminat conturile presente şi le am aflat în deplină regulă şi în consonanţă cu registrele societăţiĭ.

Brad, la 31 Ianuarie 1903.

Petru Gligor m. p. *Ioan German* m. p. *Simeon Băcilă* m. p.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.